

Locuint'a Redactorului

Canceleria Redactiunii

Strat'a dragostorului (Lövészutca), Nr. 6.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federationii”.
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literaru, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 d. v.
Pre șase lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Romanii:

prea intregu 30 Fr. = 30 „ „
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa a timbriale pentru fiecare-oare publicatiune separat. In loculu deschis 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 16./28. aug., 1872.

Dupa ce mai tota diuaristic'a europeana comență si analiza până in unu firu de peru convenirea monarhilor la Berlinu, scopulu si urmarile ei possibile, in fine diuariulu anglisu. „Daily Telegraph” apuca alta calle, de altmintrea nu neindatinata in stagiunile morte, adeca pre ceea a conversarii cu persone innalte, voindu estu-modu a dá obiectulu d'in cestiune una facia noua si a-lu trage de nou in discutie. Victim'a acestui medicu desperatu nu e nime altulu de câtu ex-imperatorele Napoleonu, care de presinte petrece in Brighton, si d'in una articlu lungu alu numitulu diuariu vedemu, ce cugeta, séu mai bine cum a aflatu de bine a se pronuncá dirigintele de odinora alu destineloru Franciei a supra intelnirei celoru trei imperatori in capital'a imperiulu germanu. Precum se vede, ex-imperatorele inca e de accordu cu ospetii sei, că in Berlinu nu va fi vorba numai de complimente si stringeri de maini, că monarhii sunt inspirati de dorintia d'a pactá, si probabilmente ei voru luá in consideratiune serioasa si cestiunea, cum ar atinge contielegerea loru pre alte poteri, si in specia pre Franci'a. Unulu d'entre ospetii curiosi ispiit, nu cum va cugeta imperatorele, că principele Bismarcku a insecnatu intelnirea monarhiloru cu scopu d'a isolá pre Franci'a. „Nu potu séi neci decât — respunse Napoleonu — cari potu fi intentiunile Majestátiloru Loru. De cum va cugeta, că cestiunea Franciei va formá unu punctu importantu alu consultárilor loru, apoi ar' fi la loculu seu a aprecia adevérta situatiune a acestei tiere in momentulu presinte si a se intrebá, că ore jace in procederea guvernulu francisu vre o cauza, carea sé dée Germaniei si mai departe pretestu d'a luá mesurile de precautiune, notificate de mai multe ori.” Sire! — observá dupa aceea unu ospe anglisu, Germani'a trebuie sé se fi convinsu, că Franci'a nu va inecá liniscita loviturile sortii d'in acesti duoi anni d'in urma, d'in contra ea si va incordá tote poterile spre a-si resbuná rusinea sufferita, si, prin urmare, estu-modu trebuiescu judecate si dechiaratiunile pacifice ale dlui Thiers. „Cuvintele nu insemna nemica, replicá imperatorele cu gravitate, candu ele se demintiescu prin fapte. Candu me aflamu in fruntea armatei, dlui Thiers erá infuriatu, daca spesam cu unu francu mai multu pentru ea. Si éta totu acelu domnu Thiers, care atunci era contr'a veri-carei immultiri neinsemnate a bugetulu, asta-di a maritu bugetulu armatei cu una sutu milione franci, abstragendu de la impregiurarea, că pre langa sum'a de mai susu dsa a mai spesatu pentru armata 50—60 milione franci fara neci una indemnitate. Dlu Thiers dechiará, că e pentru pace, că nu dorece nemicu alta decâtu pacea, că Franci'a nu voiesce resbelu, si că staruntia sa e numai d'a desvoltá comerciulu tierei. Forte frumosu! Aceste sunt cuvintele lui. Dar' ce vedemu in realitate? Faptele lui areta, că preste duoi séi trei anni elu vré sé incepa resbelu. Acésta insemnate au dechiaratiunile lui in favorulu pacii. Si cum voiesce elu a desvoltá industri'a si comerciulu? Prin sistemu vamalu? In cursulu ulterioru alu dechiaratiuniloru sale imperatorele se esprimá in favorulu comerciulu liberu, si condamnă politic'a regressiva, adoptata de dlui Thiers pre terrenulu comercialu.

Cu privire la convenirea monarhiloru, imperatorele nu dede neci unu respunsu positivu, si totu ce potura ospetii fortiá de la elu se reduce la impregiurarea, că, dupa opiniunea ex-imperatorelui, intielegerea, ce dora se va esoperá între cei trei monarhi la Berlinu, va durá numai până atunci, până candu impregiurárele voru fi favorabile si interesele toturoru partiteloru voru reclamá acésta intielegere. Inse indata ce se eschide casulu acestu-a, activitatea monarhiloru nu mai pote fi influintiata de decisiuni anteriore. Altu-cum Napoleonu dechiará, că intelnirea monarhiloru nu o considerá neci decâtu periculosa pentru pacea Europei, si totu-uná-data observá, că nu crede, că guvernulu germanu sé aiba intentiunea a luá

cetatea Belfort, precum sustienu acésta diariiele francese.

Dupa una stagnatiune de mai multe lune actiunea politica in Galitani'a, si i specie in Gallicia veni éra in cursu. Unu diariu d'in Leopole ni comunica scirea nu neimportanta, că între Grocholski si guvernulu d'in Vien'a avura locu orecari transactiuni, urmare caroru-a e, că între una parte a corifeiloru galliciani si între guvernulu vienesu s'a esoperatu una apropiare. Se afirma, că polonii s'aru aretá aplecati a lasá sé cada in diet'a Galliciei cestiunea resolutiunii, una impregiurare acésta, pre care nu potemu decâtu a o reduce la adevératulu ei intielesu, timbrandu-o de una scire de sensatiune cu carea voiescu omnipotentii d'in cea-lalta parte a imperiulu a intimidá poporele esascerbate până la desperatiune contr'a despotismulu nemtiescu. Totu-de-una-data ni se comunica, că staruntiele seperatistice ale rutaniloru, sternite si alimentate de guvernulu dlui Auersperg, se continua cu vigore si că in unu meetingu popularu, tienutu in Bedricove, s'ar' fi adusu resolutiunea a rogé pre monarckulu pentru impartirea Galliciei si schimbarea sistemulu electoralu introdusu in lun'a lui faurariu. Cátu despre noi sunte nu de firm'a credintia, că nesce concessiuni si garantii d'in partea poloniloru voru fi suficiente spre a pune stavila unoru astu felu de staruntie seperatistice.

Evenimentulu celu mai importantu, ce avemu a inregistrá de la noi d'in Ungaria, lu fomezá, fara indoila, dissolverea congressulu besericescu serbescu, carea trebui neaperatu sé urmeze, de-ora-ce guvernulu ungurescu considera de neesistente statutulu congressulu si refusa cu cerbia sanctiunarea lui. Se intielege, că organele guvernamentale voma focu si puciosa asupra serbiloru, aperandu d'in tote poterile procederea arbitraria si absolutistica a stapanulu loru d'in ale carui a farimature se sustienu. „Pesti Napló,” in impertinentia ce lu caracterizeza, merge până acolo încátu nu se sfiesce a pune in gur'a cetitoriloru sei cuvintele că: congressulu séu respecteaza dreptulu „ereditu, la care se provoca, cu tote consecintiele lui, séu nu i este permis a essercitá acestu dreptu, — cu ale cuvinte: séu li place serbiloru congressulu as é precum lu dorescu domni situatiunii, séu nu mai are sé existe congressu serbescu, si apoi administrarea toturoru bunuriloru besericescu va veni in man'a unui comissariu, pre care lu va numi dlui Lónyay. Éta dar' amoreu unguriloru facia de natiunile collocutorie! Éta cum voiescu si staruiescu ei a subminá si uniculu terrenu de miscare libera a natiuniloru nemagiare! Deci sé nu ne amagimu, că-ci periculu este mare, si moloculu asiaticu amenintia cu inghitire totu ce nu are fericirea a se trage de la nobil'a sementia arpadiana. Fanatismulu magiaru e la culme: Transilvani'a geme sub arbitriulu guvernulu ungurescu, beseric'a serbesca e despoata de congressulu seu, si diet'a Croatiei, carea cutezà a-si redicá vocea pentru conservarea drepturiloru avitice ale tierei, este dissolvata. Trei mominte grave, cari trebuie sé ne faca a cugetá seriosu la venitoriulu nostru, de cum-va un voimu a renuncia la vietia nostra natiunale.

Cuventulu de deschidere

alu dlui presiedinte alu Asociatiunii **Ladislau Basiliu Poppu**, cetitu cu ocaziunea adunarei generale dela Sabesiu, tienuta in 5—6 aug. 1872.

(Urmare.) *

Se vedemu acum'a, ddloru! ce mesuré a luat si ce dispusetiuni a facutu Asociatiunea pentru promoverea scopuriloru ce si-a propusu.

I. In cea d'antaia adunare gen., in adunarea de la Sibiu 1861 s'a decisu, la propunerea dlui G. Baritiu, că sé se reclame de la ministeriulu d'in Vien'a unu tesauru natiunale de mare pretiu, manuscriptele nemuritoriloru barbati

*) A se vedé nrulu trec. alu „Federat.”

Samuile Clainu si Georgiu Sincai, éra efectuirea acestui decisu s'a incredintiatu comitetulu Asociatiunii.

In adunarea gen. dela Gherla 1868, — adeca dupa 7 ani de dile — amintindu d. E. Macelariu, că acea decisiune a adun. gen. I. inca nu s'a efectuitu prin comitetu, propusese a se insarcina comitetulu că sé staruiesca cu de-a-dinsulu a procurá acele manuscripte pentru Asoc., ceea ce s'a fi primitu de către adunare cu acelu adausu, că daca acele manuscripte nu se potu cascigá pentru Asoc. celu pucinu sé se midiolocésca tiparirea loru că sé se predée literaturii natiunali!

Aflandu mai tardu comitetulu, că acele manuscripte se afla la consistoriulu gr. cat. d'in Orade, a recercatu pre acelu consistoriu, că sé estradee acele manuscripte. Cu datulu 21. Ian. 1869 a respunsu consistoriulu, că „manuscriptele d'in cestiune se voru transpune metropolitulu gr. cat. d'in Blasiu.

Comitetulu s'a adresatu apoi către d. metropolitu Dr. Vancea, care cu datulu 15. iuniu 1869 a facutu cunoscutu comitetulu, că nu a primitu manuscriptele si că totu-de-odata a provocatu pre consistoriulu gr. cat. d'in Orade că sé se dechiaré in obiectulu d'in cestiune.

In 6. dec. 1870 d'in nou s'a adresatu comitetulu As. către d. metropolitu Vancea rogandu-lu, că sé faca cunoscutu comitetulu ce rezultatu au avutu passii facuti facia cu consistoriulu gr. cat. d'in Orade.

In 26. dec. 1870 éra-si a respunsu d. metropolitu Dr. Vancea, că nu i s'au mai tramisu acele manuscripte nici la repetitele recercári.

II. Inca nu trecuse anulu dela infiintarea Asoc. si zelulu unoru barbati romani adevératu natiunali a efectuitu espusetiunea manufacturiloru — a industriei — romane, cu ocaziunea adunarei gen. d'in Brasiovu in iuliu 1862, care espusetiune a datu probe vederate si frumose despre gradulu culturai si alu industriei poporulu romanu, pre temeulu caroru-a s'a potutu convinge fia-cine, că Asociatiunea nostra la edificarea templulu culturai natiunale nu are sé incepa dela fundamentu, — ci are sé continue numai edificarea degia redicata d'in pamentu — afara!

III. Totu in adunarea gen. dela Brasiovu s'a stabilitu formarea a trei comisiuni scientifice, filologica, istorica si istorico-naturale. In adunarea gen. de la Hatiegu s'au alesu presiedintii pentru tote trei sectiunile, ventru cea filologica d. Cipariu, pentru cea istorica d. Munteanu, ér' pentru cea istorico-naturale d. metrop. br. Siaguna, indetorandu-se acesti-a a raportá despre constituirea si activitatea sectiuniloru celei mai deaprope adunári gen. Presiedintii inse pana acumu inca nu au raportatu si, încátu sciu ea, nici că s'au constituitu acele sectiuni!

IV. Totu in adunarea gen. de la Brasiovu s'a acceptatu si inauguratu scrierea cu litere strabune dupa ortografi'a comisiunei filol. d'in Sibiu, că generale in tote afacerile romane! Unu evenimentu acestu-a, ddloru, de totu memorabile! unu rezultatu séu acuzitiune de insemnate si importantia mare pentru literatur'a romana! la care cu privire la cele intreprinse numai cu 10 ani mai inainte in contr'a literelor strabune abid ni mai poteamu tinde sperantiele nostre.

V. Totu in acea adunare gen. recunoscundu-se meritele poetulu nostru Andr. Muresianu, cascigate prin productele sale poetice, s'a decisu premiarea lui, cu unu premiu in sine micu, amesuratu starei financiare a Asoc., dar' cu atátu de mai mare pretiu morale!

In adunárele gen. de la Blasiu si Hatiegu nemicu nu s'a intemplat memorabile.

VI. In adunarea gen. de la Abruda s'a primitu in principiu propuerea resp. provocarea Asoc. nat. d'in Aradu in privintia tienei unei conerintie cu scopu de a stabili unitatea ortografiei cu litere strabune, inse constituirea respective intrunirea acestei conferintie s'a amenatu pre unu ann, până candu sé se desbata in foile publice divergiutiele ortografice.

VII. Totu in acea adunare s'a decisu a se premiá unu dictionariu etimologien si alu limbelor patriei, daca se va presentá unu atare opu Asociatiunii si se va aflá apoi coresponditori, ingrigindu-se apoi Asociatiunea de tiparirea lui.

In adunarea gen. de la Alb'a-Iulia inca nu s'a intemplat nemic'a memorabile — conferintia mai multoru barbati distinsi ai natiunei, care s'a tienutu cu acea ocaziune in cestiuni politice, necadiendu in sfera activitaii Asociatiunii, nu pote fi aici amintita, — si fara de aceea n'a potutu aretá nici unu rezultatu!

VIII. În adunarea gen. de la Clusiu s'a datu celu d'antâiu impulsu pentru înfiintarea unei academii de drepturi cu limb'a învet. romana prin d. dir. si redact. Iac. Muresianu d'in Brasiovu, facundu totu-de-odata unu ofertu de 1602 fl. pentru academia si o scola agronomica.

Ide'a acést'a salutare fû imbracisâta cu caldura de câtra comitetulu Asoc. la propunerea dlui v.-pres. act. alu Asoc. I. Bologa, ér' la propunerea comitetului totu cu asemena caldura de câtra adunarea gen. d'in N a s e u d u, care in siedinti'a sa d'in 9 Aug. 1870 a decisu cu unanimitate, cã „recunosc necesitatea înfiintării unei academii romane de drepturi si cã primește proiectulu comitetului pentru cascigarea midioloceloru trebuintiose resp. pentru efeptuarea acelu planu, insarcinandu comitetulu cu punerea la cale a dispușetiunilor necesarie spre realizarea acelu planu. Comitetulu a si facutu pasii necesari, între altele a recercatu si pre sororile Asociatiunii de la Aradu si Cernarti cã sê vina si dinsele între ajutoriu spre a realizã acelu proiectu (1871 pag. 134).

IX. Adunarea gen. d'in Clusiu salutata prin unu telegramu de câtra academi'a romana d'in Bucuresci a resalutat academi'a, dandu semnu vederatu despre solidaritatea ce intrunesc pre toti romanii sub standartulu culturai nationali !

X. Totu in adunarea de la Clusiu s'a decisu edarea foiei Asociatiunii prevedute in § 33 alu statuteloru Asoc. dar' in decursu de 6 ani nerealisate, concediandu comitetului Asoc. efeptuarea acelu decisu, ceea ce s'a si implinitu si cu 1-a Ianuariu 1868 a inceputu a apare foia Asociatiunii sub redactiunea secretariului I d. G. Baritiu cu numirea „Transilvani'a“.

Totu romanulu binesimțetoriu si iubitoriu de prosperarea si luminaarea natiunii a trebuit sê salute cu bucuria realizarea acestui postulatulu alu statuteloru, potendu astfelu Asociatiunea dispune despre unu organu propriu alu seu, prin care sê pota respandi radiete binefacatorie ale sciintieloru si arteloru, etc., si avendu astfelu insemnele sale, semne vederate ale esistintiei si activitatiei sale neinterupte !

XI. In adunarea gen. de la Gherla la an. 1868 s'a decisu, la propunerea dlui V. Romanu, cã Asociatiunea pre spesele sale sê ede cãrti de instructiune pentru scolele poporali romane, insarcinandu-se totu-de-odata comitetulu, cã acelu-a-si dupa cointielegere cu ordinarietele respective sê eluce unu proiectu detaiatu in privinti'a acést'a. Acestu decisu salutariu alu Asociatiunii, dorere, nu s'a potutu efeptu pentru cã ordinarietele resp., dupa cum a raportatu comitetulu Asociatiunii la adunarea gen. d'in Siomcut'a-Mare, privindu cu jalusia la ori-ce amestecu strainu (?) ce ar' poté periclitã caracterulu confesionalu ale scoleloru poporali, au dechiaratu, „cã afacerile scolari sunt afaceri proprie ale loru“, si asiã adunarea gen. de la Siomcut'a-Mare s'a vedutu silita a se abate dela conclusulu luat in adun. gen. dela Gherla si a se restringe numai la premiarea celor mai bune cãrti poporali !

In consunantia cu acést'a decisiune in adunarea gen. de la Naseudu s'au si aplaciatu si scrisu doue pr. mie, unulu de 500 fl. pentru cea mai buna carte agronomica ; si altulu de 50 galbini pentru cea mai buna igienia poporale. Concursule resp. s'au scrisu d'in partea comitetulu in nov. 1870.

XII. In adunarea gen. de la Siomcut'a-Mare 1869 s'a primitu introducerea regulamentulu pentru înfiintarea reuniunilor tienutali si a agenturebru comunali ale Asociatiunii, proiectatu de d. I. Bolog, primitu cu unele modificatiuni si recomandat adunarei gen. prin comitetulu Asociatiunii ; insarcinandu-se acestu comitetu cu punerea in lucrare a acelu regulamentu, ceea ce s'a si facutu in unele tienuturi ale patriei cu celu mai bunu si frumosu rezultatu intru desteptarea, nutritia si consolidarea simțului nationalu, precum si cu privire la spiginirea materiale a Asociatiunii, in tienuturile, adeca ude se pote laudã natiunea cu barbati deplinu devotati cauzloru natiopali.

XIII. Totu in acea adunare gen. recunoscundu-se necesitatea înfiintării unei catedre pentru limb'a si literatur'a romana la universitatea d'in Vien'a, care cestiune a fostu sulevata de câtra tenerimea om. studiosa la acea universitate, s'a insarcinatu comitetulu prin acea adunare, cã in cointielegere cu celelalte doue Asociatiuni romane — cea de la Aradu si cea de la Cernarti — sê întreprinda tote si sê faca toti pasii de lipsa pentru realizarea acestui dorintie generale.

XIV. La initiativ'a dlui V. Romanu luata in adunarea gen. d'in Gherla, in arm'a insarcinarii primite de la acea adunare comitetulu Asoc. a substernutu adunarei gen. d'in Siomcut'a-Mare unu regulamentu pentru folosirea bibliotecii Asociatiunii, si adunarea gen. l'a primitu.

XV. Totu in adun. gen. de la Siomcut'a-Mare s'a decisu a se esprime recunoscintia tuturor concucatoriloru intru înfiintarea unui gimnasiu romanu in comitatulu Satu-Marelui, proiectatu de inteligenti'a romana d'in acelu comitatulu, oferindu totu spriginulu seu moralu in interesulu acelu institutu, a carui înfiintare s'a recunoscutu a fi necesitate imperativa.

XVI. Totu in adunarea gen. de la Siomcut'a-Mare s'a primitu propunerea dlui L. Vaida de a premiã cãrti de lectura pentru scolele poporali intrietesute cu istoria patriei si a natiunii nostre, a strabaniloru nostri romani, cu enaratiuni d'in istoria naturale, cu istoriore combatorie de vitiuri si laudatorie de virtuti, tote cu ilustratiuni si cu icone.

XVII. Adunarea gen. dela Naseudu in 1870, in urm'a initiativei luate totu de d. L. Vaida in ad. gen. d'in Siomcut'a-Mare a decisu in urm'a opinarii comitetului a perenã memori'a barbatiloru romani mai destinsi si binefacatori ai Asociatiunii prin asiedarea unui „Album“ de biografii si a unui registru alu numeloru aceluor barbati (carte de aur) insarcinandu comitetulu cã sê-si procure biografiile barbatiloru romani mai destinsi si candu va fi colectiunea destulu de completa comitetulu sê o prezenteze adunarei generale.

XVIII. In adunarea gen. de la Naseudu s'a primitu mai incolu opulu d. I. Chitu intitulatu : „Viti'a cultivata“ spre a se dá tipariului, cu acelu adausu in-se, cã antâiu sê se ingrigesca comitetulu Asoc. pentru stabilirea terminiloru tehnici in acelu opu, precum si pentru purificarea stilului si apoi opulu astfelu completatu sê-lu substerna de nou adunarei generale.

XIX. Totu in adunarea gen. de la Naseudu s'a decisu a se face pasii cuviintiosi pentru schimbarea statuteloru in directiunea acea, cã si personele morali cã membri ai

Asociatiunii ss poseda votu in adunarele gen. ale Asociatiunii.

(Finea va urmã.)

Proclamatiaunea principelui Milanu.

Proclamatiaunea câtra pre iubitul meu poporu ! Ajunsu la majorenitatea prescria de lege pentru unu suveranu alu Serbiei, primii asta-di guvernarea tierrei conformu lasamenteloru imperatesci si constitutiunii tierrei si in caletate-mi de principe ereditariu alu Serbiei d'in grati'a lui Ddieu si d'in vointi'a natiunii. Serbiloru ! Candu acum 4 anni, inca teneru si neespertu, me sui pre tronulu serbescu, bucuri'a generala cu care me primirati, o consideramu de espresiunea stimei vostre. ce o aveti pentru augustii mei predecesori si pentru meritele, cari si-le-au cascigatu pentru Serbi'a, cari (predecesori) si-au datu tota ostenele pentru sustinerea si consolidarea tronului si mi-au predatu una tierra inffloritoria si iudestulata.

Fratiloru ! Facia cu una astfelu de fidclitate, ce au manifestatu pentru mine si dinastiei mele, pentru momentu nu ve pota mai bine remunera, de câtu dându-vi serbatoresce cuventulu meu de principe, cã me voin nesuf d'in tote poterile a fi demulu urmatoriu alu Obrenoviciloru si fidelu continuatoriu alu ideeloru nationale ale augustului meu predecesore, a memoritorului principe Michaiu.

Marele spiritu alu lui Michaiu sê ne lumineze pre toti si sê ni fia steau'a, care sê ne duca la stralucitul scopu alu mandrului venitoriu alu Serbiei. Crescutu de atunci in caldura binefacatoria a loialitãtii vostre si a patriotisimului vostro, implinescu asta-di una detorintia placuta esprimendu multumiti'a-mi suverana reprezentantiloru natiunii, militiei, armatei, preotimiei, officialiloru, cu unu cuventu, natiunii întregu, care in greulu momentu a primitu cu acclamatiaune pre urmatoriu Obrenoviciloru.

Deosebita recunoscintia sentiescu si pentru meritatii si patrioticii barbati, cari, chiamati la regentia, priu increderea poporului, m'au incungiratu cu ingrigirea loru.

Apreciandu bine facerile constitutiunii, provenite d'in bun'a intielegere între poporu si regentia, sum voiosu a incepe guvernarea cã principe constitutionalu. Bun'a sustinere a aceste base a institutiuniloru nostre nationale, care contienu garanti'a desvoltãrii, se o consideramu de detorinti'a nostra a tuturor. Acestu mare actu nationale me face a poté lucra impreuna cu adunarea nationala la desvoltarea bune stãri a poporului in tote directiunile.

De-si este insemnatu progresulu, ce l'a factu acestu principatu in tota privinti'a, totu-si ni mai remane a resolve unu mare numeru de probleme grele pentru cã cu incedere sê potemu lasã generatiunii venitorie continuarea operiei.

Officialii statului sunt mai cu sema chiamati a me spriginã in implinirea acestui grele detorintie. Intarindu-ve asta-di in officiele si demnitãtile, ce le ocupati, vi recomendu sê vi impliniti cu conscientiositate, detorintiele cari vi sunt concediute spre fericirea tierrei. Tote încordãriile nostre in-se, fara collucrare a natiunii, s'ar' aretã insuficiente. Pentru aceea deci invitu si pre toti serbii, sê me spriginescu cu acelu patriotisimu, in care ati escellatu totu-de-un'a.

FOISIORIA

Notitie differite.

Pilisiu-Ciaba, 20. aug. 1872.

Sunt tocmai doue septemane de candu petrecu pre aici prin satele si tienuturile de pre malulu dreptu alu Dunarei de susu. Inca de multu am doritu si acceptatu sê sosesc momentulu, in care sê potu schimbã — baremu si numai pre unu tempu mai scurtu — aerulu inficiatu si coruptu d'iu orasiu mare cu aerulu curatu, sanetosu si vificatoriu d'in tienuturi montose, precum sunt celea d'in tier'a mea ; in-se nepotintia, acést'a palida si posomorita domna, provina ea d'in seracia sêu d'in alte motive, totu-de-un'a a formatu si formeza obstacolulu celu mai crancenu intru realizarea ideeloru, planuriloru si a dorintieloru. Avemu in-se norocu, cã tempulu trece si daca diu'a de mane nu ni aduce ce-va mai bunu, ne lasa celu pucinu a ne bucurã de ore-care variatiune in necesurile de tote dilele. Bucuri'a si asiã e rara si numai momentana, precandu necesurile si lupt'a cu ele sunt constante, sunt continue, asiã încãtu abstragundu de la pucini favorisati de sorte, cu dreptu cuventu potemu dice, cã traimu numai cã sê necaimu ; si cu tote aceste vremu atãta alipire câtra vietia, încãtu nimicu nu ni cade mâi cu gren, nimicu nu este, mai dorerosu pentru noi moritorii, decãtu despartirea de acesta lume. Si pentru ce ore ? Pote pentru cã scimu cã in pamentu ne intorcemu si presentimu cã dupa aceea nimicu nu se mai intempla cu noi, si apoi astfelu, dieu tare scurta este finea unei tragedie atãtu de lungi.

Si fara indoieia asiã este ; ieri impregiurãriile me impedeau sê me miscu d'in locu, si asta-di totu impregiurãriile me adusera aici pre plaiuri si piscuri romantice, in vãli si valcele, in codri, lunci si dumbrave verdi cã eder'a. Unu feliu de satisfactiune acést'a pentru mine, numai cam indi-

recta. Eu doriau intr'o parte si am ajunsu intr'alt'a ; doriau tienuturi si omeni cunoscuti, si am ajunsu cu totul in alte regiuni. In-se bine este si asiã, daca nu d'in altu punctu de vedere, celu pucinu d'in motivulu, cã amblandu mai multu, mai multe vedi si inveti. Si de cum-va este asiã, vomu vedẽ mai la vale.

Inca in 6. aug. la 3 ore dupa mediu de nopte, regimentulu de infanteria Nr. 43. br. Alemann, in ele carui sifuri me afla de presinte si eu, a plecatu d'in loculu seu de garnisona Pest'a, spre a petrece cãt.-va septemane, parte in castre, parte in cortele prin satele de pre malulu dreptu alu Dunarei de susu, in Ungari'a superioara.

Erã desu de demanetia, sêu mai bine, disu, erã inca de nopte candu acestu corpu de soldati percurgeã stradele capitalei Ungariei. Multi erau ei la numeru, dar' cu tote acestea nici celu mai micu sgomotu nu conturbã pre pacienii locuitori in odihn'a loru, in somnulu loru dulce de de manetia. Liniscea aproape motale, tacerea profunda si seli pirea numeroseloru lampe, cari lumineau drumulu voiniciloru pedestri, dedeau infinitulu conductu unu aspectu de totu strana. Laiculu privitoriu, puciuu familiarisatu cu disciplin'a de feru si cu ordinea militaria, prea usioru poteã a-si imaginã momentulu supremu alu chiamarii unui soldatu ; acelu momentu, in care ori-ce consideratiune umana, ori-ce sembiu nobilu dispore si amortiesce, si forti'a bruta, pulverea de pusca, plumbulu si ferrulu si-incepu oper'a furesta de ucidere, distrugere si nimicire. Dar' conductulu d'in cestiune n'aveã tocmai acestu coloritu ; elu semenã acum mai multu cu una processione funebra. Si ore nu este processione funebra ori-ce miscare a soldatului romanu d'in Ostrunguri'a, care este chiamatu si inolatu in florea vietiei, spre a-si versã sangele, a se sacrificã totu-de-un'a in favorulu si spre binele altoru-a, si era-si totu-de-un'a in detrimentulu si spre suprimerea sa si a natiunii sale. Doveda despre acést'a ni este trecutulu celu mai departatu si celu mai de aproape.

Si nu este destulu cu atãta ! Noi poporu blandu si pacientu, dãmu unu contingentu de soldati atãtu de insemnatu, ne lasãmu a ne duce cã pre mnei la loculu de jertfa, la loculu de perdiare, fãra a intempnã d'in partea nostra vre-o resistintia, fãra a ne poté inculpã vre-odata de infidelitate câtra patria si tronu, de lasitate sêu nedestoinicia in manuearea armeloru ; si apoi dreptu recompensatiune pentru acést'a, dreptu multumita pentru credinti'a nostra necilita, pentru devotamentu si sacrificiu ne onora inca pre totu pasulu si cu tota ocaziunea cu insultele cele mai deositorie, cu epitetule cele mai nedemne si nemeritate, cari esacerbeza si producu indignatiune si amaritiune chiaru si in inim'a cea mai pucinu sensibilu. — Aceste observatiuni inca se tienu de notitiile esperintiei mele mai recente, si, intru câtu mi-a fostu permis, am aflatu de necessariu a le inregistra si a nu la trece cu vederea. Dar' sê inodimu acum firulu intreruptu si sê mergemu mai departe.

Astfelu in tacere mergundu, cu saculu pre spate si cu armele in mani, trecuramu Dunarea pre podulu de feru si strabaturamu tunellulu d'in Bud'a. Sorele erã aproape d'a reeari. omenii inceputa a se miscã si music'a intonnã acum unu marsiu insufletitoriu. La audiulu musiciei feciorii devenira mai sprinteni, mai voiosi, pareã cã nice nu semtu greutatea d'in spate si stringerea cureleloru. In fine esframu afara d'in Bud'a si aici feceram unu pauza de vre-o câteva minute spre a asceptã sosirea regimentului „Archiducele Iosifu“, care se tiene de aceea-si brigada cu regimentulu br. Alemann. De insemnatu este ; cã cerculu de intregire alu regimentului br. Alemann este in Banatu, ér' celu alu regimentului Iosifu in Bihari'a de unde se pote vedẽ, cã mass'a, majoritatea absoluta a acestoru regimente este romanesca, in-se cu tote acestea in regimentulu Alemann abiã ahi unu siguru locoteninte romanu.

Sosindu regimentulu Iosifu, plecaramu mai departe si între orele 10 si 11 a. m. ajunseramu la loculu destinat. Siese compauẽ d'in ambele regimente remasera in castre

Cunoscându-ve în toată, ba chiar și în cele mai grele împregiurări, de amici și ordinei, de cetățeni addicti autorităților legali și de fideli executori ai legilor, ati cascigatu pentru Serbi'a stim'a universală. Nesuțiile noastre nu trebuie să fie numai pentru a susține intactă această simă, ci și pentru a o mări.

Ar' fi trist, dacă amu perde câtă de puțin d'în ce au cascigatu părinții noștri, și puțin merit ar' fi pentru noi, dacă n'am adauge încă mai mult.

Remaneti dară totu pe această cale salutară și conțati pre principiile voștre, care e tare resolută a se sacră cu totulul fericirii voștre; prevedința divină va remunera cu mesura plină nesuțiile noastre patriotice și scumpă noastră patriă va ocupă curundu acela loc între staturile înainte în civilizație, la care o îndreptătesc numeroșele virtuți ale națiunii serbesce.

Datu în Belgradu, în 10/22 aug. 1872.

Milano M. Obrenovicu,
principele Serbiei.

Unu câmpu nou de activitate și unu izvoru nou de fericire pentru romani, cu privire la studenți.

Ar' fi de prisos, ba chiar pedant, a se mai incurcă cine-va să arete, cum-că fericirea unei națiuni depinde de la numărul barbatilor inteligenți ai acelei-a, de la gradul mai înalt sau mai jos de cultură alu poporului întreg și în fine de la rezultatul acestor două, adică de la starea materială a poporului. Eu vreu deci numai a areta, cum potemu veni la unu număr mai mare de barbati inteligenți pre unu câmpu de activitate, până acum foarte reu observat de voi, ba, mai potu dice, cu totul neglijat, care ni sta liber și care aștepta după noi, cum apoi prin acești-a potemu cultivă poporul și cum potemu veni la o stare materială mai corespunzătoare pentru înaintarea noastră.

E adevărat, că cu studiul, care ne duce la cultură, e legat și scopul de a ne cascigă sau melioră starea vieții se de a ni usură această în câtă se pote, și cu totu dreptul, fie-care trebuie să trăiescă după aceea, ce au învețiat; asié e în tota lumea, și asié și la noi romani.

De când ni s'a deschis și n'óe calea de a ne cultivă, a mai lucră și pentru noi inși-ne ce-va, și de când amu încetatu de a servi altor națiuni de unu felu de „patria“, vedemu, că romanii au implut scolare, atât naționale câtă și straine, și în unele ramuri ale științei amu înaintatu binisoru, firesc după împregiurari.

Inse, să vedă minune, unii s'au și saturat de cultură; cum-că e adevărată această se ei numai glumesc, nu știu; dar' fie ori și cum, e foarte trist, că-că dau esemplu reu și discursie pre teneri de la studiu, și dacă vomu aud motivele, pentru cari se plangu acei „nefericiți“ și vomu consideră numărul lor, care dorere, nu e mic, nu știu, să ridem se ne compatimim în genere.

Romanii noștri, cari au studiat până acum, totu, afara de foarte puține excepțiuni, s'au aplicat se la teologia, se la drepturi, ceea ce e lesne de priceput, neavendu alte facultăți în patriă și fiindu partea cea mai mare cam lipsită de mediloce. Au fostu inse totu-de-un'a și de acei cu mediloce mai bune și aplicati și spre altu studiu, inse nu

și-au facutu nime atenti la asié ce-va, nu li-au deschis nime ochii, și apoi „ignoti nulla cupido.“

Asié e și acum, numai cu aceea diferență, că acum s'au saturat omenii și de drepturi. Pentru ce? nu știu, că-că n'am vedutu pre nece unu juristu, care și-au finit studiile cum se cuvine, asié de fericit de a nu și-poté capeta nicăiri unu postu corespunzătoru, se chiar se fia moritu vre anulu de fome, și ast'a cugetă că nu au vedutu neme d'înre stimății cetitori. Apoi dacă cine-va nu și-capeta la începutu îndată unu postu corespunzătoru cerințelor sale, se chiar unulu precum și-potesce, se dacă chiaru cadu unii d'în posturi cu schimbarea sistemelor etc., nu e ast'a numai la juristi, și în fine dacă ar' și fi, nu e numai la juristi romani. Dar' destul, adevărul e, că mulți barbati, și chiar de acei-a, cari se numera în clas'a prima a inteligenței noastre și cari se bucura de stima mare, care în adevăr o și merita, credu și spunu, că avemur juristi pre mulți și că pre terenul juridicu nu mai au romanii fericire. Ore totu-de-un'a amu avutu în privința ast'a mai bune prospecte că acum? Ore când amu avé de două, se chiar de trei ori atâti-a juristi, precum avemur, cum ar' fi? Ore când amu avé numai a patr'a se a cinc'a parte d'în câtă avemur, fire-aru atunci toti îndestuliti și în posturi corespunzătoare? Ce facu deci romanii noștri facia cu tenerii, cari au finit gimnaziulu și i întreba de statu? Li areta cu cele mai negre colorii, că că juristi nu mai au viitoru, că-că avemur destui, ba pre mulți, numindu-li pre toti acei teneri juristi, cari încă nu sunt în posturi se, celu puțin, nu sunt în posturi mari. Ore nu cugeta acesti domni că, cându au studiatu ei drepturile, timpurile au fostu multu mai nefavorabile pentru romani, și cu multu mai puțin prospectu de a deveni în ore-si-care postu, și nu știu că toti acești-a au ajunsu la posturi mari? Dinsii nu cugeta la asié ce-va sunt cu multu mai uitatori, că se cugeta la trecut și multu mai fricosi că se spere ce-va de la viitoru.

Ce facu inse mai încolo acești barbati inteligenți facia cu tenerii? Nu s'nt în perplexitate, au aflatu ei de unu tempu încoace alta cale de fericire pentru studenți, și adică: T e c h n i c ' a. E adevărat, că tehnica promite fie-carui-a, care e pregătitu pentru d'înse, unu viitoru frumos și securu, că-că vedemu, că chiar în Cislațani'a, unde pre totu anulu absolvedia cu sutele tehnici'a, încă totu nu sunt destui spre a poté ocupă tote posturile, cari devinu vacante și cari se creadia de nou, inse trebuie se scimu, că acei-a, cari studiezia tehnici'a s'au pregătitu 6—7 ani în clasele reale numai pentru aceea. Noi dară amu trebui, înainte de a sfatui pre unu teneru, care au absolvat gimnaziulu, de a se aplică la tehnica, să consideram și studiile, se nu cugetam că, dacă are unu testimoniu de maturitate de la vre-unu gimnaziu d'în Translațani'a, unde, spre rusinea noastră, la multe gimnastice studiile reale nu se tracteaza cu multu mai bine, că în secululu trecut, acelu-a e aptu pentru tehnica. Se nu ne uitam numai la testimoniu, și dacă e cu eminentie, să sfatuim pre teneri a se aplică la tehnica. Dară tote acestea noi nu le consideram, ci îndreptam pre fie-care la tehnica. Cu astfelu de sfaturi mai mulți teneri gimnastici s'au aplicat de unu tempu încoace la tehnica, inse pre mulți am auditu plangându-se, că și-au stricat viitorulu, că-că pre langa tota diligența nu potu înaintă, ba unii o au parasit după unu anu se doi. Pentru tehnica se

receru studiile reale cu basa bună, inse nu hexametrele și dystichonele filologice, și noi dacă vrem să avemur odata ingineri, arhitecti, masinisti, fabricanti, etc. trebuie se mergem unu pasu îndertru și să îndemnam pre teneri că să studice realele și apoi se voru aplică ei la tehnica, că-că alt'a nu li remane. Acei studenți inse, cari sunt în clase gimnastice mai înalte și voiescu mai tardu a studiă tehnici'a, parasésca gimnaziulu și între pentru doi se trei ani în școala reală, precum au facutu degiă unii, cari acum se afla la tehnica cu basa bună, și despre cari potemu speră, că i vomu vedé barbati harnici în specialitatea lor. La politehnica până acum eră unu cursu de doi ani de pregătire înainte de a intră în veri una specialitate, acum inse cursulu acestu-a s'au redicatu și existu numai specialitățile. Deci spre a poté fi cine-va primitu de aci în colo că școlariu ordinariu, trebuie să aiba testimoniu de maturitate de la o școala reală superioară se de la unu gimnaziu superioru, inse cei d'în urma trebuie înainte a se supune la unu examen d'în unele studii, d'înre cari unele nu se propun de locu în gimnaziu, alte reu. Acei studenți dară, cari sunt absoluti de gimnaziu și vreu cu totu pretiulu a se face ingineri, aru face bine cându și-aru alege, firesc că școlariu extraordinariu, în anulu primu numai acestea studii și apoi la unu anu să faca examen d'în ele și să între că ordinariu.

(Finea va urmă.)

A p e l u.

Trei-dieci și trei familie d'în Chintelnicu, cottulu Doboc'a, 2 mile dela Bistrit'a în Transilvani'a, ce se afla astăzi sub ceriulu liberu, o parte espusa arșitiei sorelui și elementelor naturii, era alt'a avisata la scutiția acelor puțieni crestini binevoitori, cari au mai ramas neatinsi de erupțiunea unui focu, ce s'a templatu în lun'a trecută, și care în trei patrie de ora li-a mistuit totu locuțiile împreună cu totu superedificatele lor, pre langa unu ventu atât de furios în direcțiunea sa nici pomii gradinelor n'au ramas scutiți.

Aceste trei-dieci și trei familie, după ce și alta calamitate de două ori printre alții i-au ajunsu și pre ei — grindin'a, care li-a nimicit și ultim'a speranța de mangare, — acele d'în — prin comitetulu alesu ad hoc si-redice vocea sa lamentatorie către totu sufletulu crestinu și basate și concediute mânei îndurătorie a totu sufletulu cu simțiu de umanitate și compatimire, carele asemenea nu e subtrasu de astfelu de evenimente fatali și poteri naturale;

strinsa de miseria cauzată prin această trista nenorocire, venita asupra-i prin foculu mistuituriu și grindin'a sfărâmată, — dice: unu Ddieu avemu eu totii; acelu-a-si tata, acelu-a si judecatoriu si resplatoriu, unu trupu, unu sufletu, deci ajuta fratelui teu în nenorocirea și lips'a sa, si-ti vei folosi prin fapt'a ta morale tfe întocm'a că si lui. — Si cu acestea rugarea respecti eloru familie e îndreptată către tota anim'a binesimțitoria spre a-i tinde mâna de ajutoriu după prudintea s'a judecata cum va află mai bine, că baremu încătu-va se-si pota vindecă ran'a de care suferă și alină fometea care lu amenința cu perire

la Veresvár, ér' cele-lalte se impartira în cortele prin satele d'în giuru. D'în întemplantu eu ajunsu în Pilisii-Ciab'a, în unu satu svabesc.

Tempulu scurtu ce am avutu a petrece în midilocu acestor omeni nu mi-a permis a-i cunoscă mai de aproape în moravuri, datine și institutiuni; inse mi s'a datu ocaziune a esperia multe la ce nici că m'am acceptat. Cunoscundu pre sasiu d'în Transilvani'a, starea lor materială și intelectuală, știindu apoi că svabii sunt asié de aproape, ruditi cu sasiu, am fostu acceptat se afu pre svabi, dacă nu tocmai intru-o stare asemenea, dar' celu puțin aproape de a sasilor. Dar' mam insielatu; cu osebie în privința materiale svabii d'în Ungari'a superiorastau tare îndertrulu sasilor d'în Transilvani'a, și nu dora d'în motivulu, că ar fi mai puțin activi decât sasiu, ci d'în împregiurarea, că n'au fostu și nu sunt asié favorizati de sorte că sasiu, cari se imbuiba în privilegie de totu felulu și cari prin insielatiuni și falsificatiuni de tota natur'a și-au cascigat starea materială de asta-di, carea i face a fi luati în consideratiune mai multă că ori și care alta națiune negermana și nemagiara d'în Ostrunguri'a, cu tote că portarea lor politica este basată pre oportunitate, pre seperatismulu celu mai crassu și egoismulu celu mai încarnat; este portarea omenilor fără inima și caracteru, cari cauta a-si edifică fericirea lor pre ruinele nefericirii altor-a.

Satele svabesci de pre aici sunt mai multu se mai puțin regulate, după cum adică este și pusețiunea locului. Casele constau d'în pareti de petra și caramidi neare, uscate numai la soare, sunt acoperite preste totu cu paie și nici un'a nu este zidită la strada, tote sunt înapoi în curte în linia dreaptă. Siure nu se afla nici de leacu; omenii imblătescu se trera bucatele în curte și, spre a alege graunțele d'în pleva, ventura cu unu mora de ventu, ce o învertescu cu man'a. Pamentu de cultivat au puțin, dar' e fructiferu și asié de fragedu, de se pote ară cu doi cu unu ala. Padurile intra în satu, și cu tote acestea ei abié au

lemn de focu, de ora-ce partea cea mai mare sunt paduri domnesci, sunt proprietatea arhiducelui Iosifu. De altmintrelea comunitățile încă și-au padurile lor, dar' acestea sunt foarte tinere și apoi fie-care locuitoriu are dreptu d'a tăia lemn d'în padurea comună numai în proporțiune cu proprietatea de pamentu ce o are.

Starea intelectuale a acestor locuitori stă în proporțiune cu starea materială. Unu poporu, care stă reu materialmente, acelu-a nici spiritualmente nu pote stă bine.

Traiulu, modulu lor de viață este câtă se pote de simplu și de primitiv; gogosie, castraveti crudi și murati, chisalitia de prune și totu felulu de pome cu pane sunt mancarea lor de tote zilele. Fertura încă am baremu odata în două d'ibe, dar' și această este numai una ciorba fără picu de unsore.

Religiositatea, pietatea, se mai bine bigotismulu încă nu li lipsesce acestor crestini de confesiune rom. cat. Chiliele lor pre toti pareti sunt încarcate de icone sante, mai puțin mandre și pote și cu mai puține arte lucrute, decâtu chiaru cele ce se pregatescu la Nicula în Transilvani'a. Si cum-că acești crestini au credința firmă și neclintită în tunatoriulu Joe, se vede și de acolo, că tragu clopotele în ruptulu capulu cându vedu că vine vre-o fortuna, vre-o tempestată grea.

Portulu barbatilor este unu amestecatura a portului germanescu cu celu ungurescu; ciobote mari, ciocri de postavu cu gaetane, jileta și scurteica încarcate de nasturi. Inse în tempu de vera ambla desculti și în ismene. Portulu femescu semena încătu-va cu portulu sascelor d'în Ardealu, numci că svabonele nu porta ciobote, ci pantofi și ciorapi suri, de altmintrelea var'a si ele ambla descultie. Extraordinariu și credu că fără parchia este inse frisar'a fetelor mari. Acestea și-aduna totu perulu în verulu capulu; aici lu-impletescu mai întâiu în cositie subțiri, pre cari le impletescu apoi între sine și astfelu producu ună impletitura maiestrită, dar' tare comica, care, după multimea perului,

esse de una palma se și mai lata. Cea mai frumoasă fisig-momia, cele mai marcate, mai frumoșe și mai regulate trăsuri se-perdu totu efectulu sub una asemenea frisura. De altmintrelea impletitur'a este, precum d'isei, tare maiestrită, și dacă s'ar asiedia de-a-lungulu capulu, că o creșta involta de pupaza, pote că ar avé mai multu gustu pentru ochii unui strainu, decâtu asié turtita pre capu. — Fiindu vorb'e de fetele mari, ar fi la locu se vorbescu ce-va și despre lucrulu lor de casa. Cu torsulu și cusutul ele se ocupa foarte puțin, pentru că nu prea cultiveza canep'a și iunlu. Tortalu, panza ce o producu este dură, grosă și aspră, pare a fi tiesuta totu în patru itie. Ciarciafuri curate numai domineca și serbatori'a se punu pre patu, în zilele de lucru stau singuru sacii de paie pre patu, descoperiti, mai multe gaure decâtu petece.

Ce-va batatoriu la ochi este împregiurarea, că svabii, cari au acelu-a-si naturelu, acelu-a-si sange că și sasiu, intău-o privința differescu foarte tare de acești-a, ei adică nu observa sistemulu de doi copii, acesta immoralu și și sinucidetoriu sistemulu de scopire alu sasilor.

Înainte de închiatare voi se amintescu, că în 18. l. c. s'a serbatu și aici ziua naserii Maj. Sale cu mare paradă și veselie; fie-care compania a capetat, d'în sum'a economisată preste anu, câte 20 fl. pent'n mancare și beutura. Cătra sera music'a a începutu a cantă și voinicii banatieni, capatandu concessiune de la capulu supremu alu regimentulu, de la colonelu, au intinsu și jucat mai antăiu o hora mare, după aceea „Ardeleana“ pre picioru. Acestu d'în urma jocu a produsu mare placere în publiculu privitoriu, dar' dacă l'ar' fi jucat voinicii vengiosi și usuri d'în tier'a Oltului se de pre Ternavele Ardealului, de buna sama pre langa complacere ar' fi produsu și ore-care admirare.

S. M a r g i n e a n u,
juristu și voluntariu pre unu anu.

si ruina in desvoltarea si prosperarea sa de tota natura.

Chintelnicu 24. iuliu [5 aug.] 1872.

Pentru comitetu :

Nicola Rusu,
parochu localu si presedinte.
Vasilu Munteanu,
ca notariu.

VARIETATI.

*. („Kelet“), diariu guvernamentalu ung. d'in Clusiu, scrie cu privire la alegerea deputatilor dietali d'in Orestia (Ardelu) urmatoarele: „Intelegandu-se ungerii si sasii, au candidat si alesu de deputati pre b. Wodjaner si sen. Schuller (d'in gratia majoritatii preponderante romane passive.) In rondulu trecut, pre cum se scie, unulu d'ntre deputatii Orestiei au fostu secretariulu ministr. Tanarky (era fugitu aici ca Wodjaner, si era numai d'in gratia romanilor); cu asta ocaziune una mare parte a inteligentiei a votatu era pre Tanarky. Dlu b. Wodjaner inse, a carui merite legelatorie lumea, dorere, nu le conosece, dupa caderea sa in Ungaria, si-a aruncatu ochii spre Orestia si, pre cum audimu, a depusu la nescu orestieni 15.000 fl. pentru casulu daca va fi alesu. Nu scimu, dtce „Kelet“ pentru cine e mai mare rusine acestu tergu, daca e dreptu, pentru Orestia seau pentru dlu b. Wodjaner? E reu, candu canii sunt multi si osele pucine.

*. (Solnoculu-interioru) a sufferitu in estu anu forte multu de lovirile elementelor, mai cu seama inse de grindina infricosuata. In comunitatile Bethleanu, Fugodu, Agerisiu-infer. si super., Sasbrite, Reteagu, Teluriu, Ciciohagimasin, Negra, Cicio-ujfalu, Ganciu, Omlasalja, Cicio-kestur, Cudu si Also-Ilosva, una ora intrega a cadutu pe tr'a catu oulu de gaina si a nimicitu nu numai intregulu secerisiu d'in estu anu ci si lividile si viniile pentru mai multi anii. Daun'a se urca la 300,000 floreni.

Sciri electrice.

Bucuresci 22. aug. Unu decretu domnescu numesce pre noii officieri ai gardei nationale; acetia sunt parte mare officieri d'in armata.

Belgradu, 23. aug. Principele primu eri regenti'a, carea lu-fricitu si i immanu raportulu despre situatiunea Serbiei; dupa aceea primu pre reprezentantele tiarului, principele Dolgoruki, si in fine, corpulu diplomatu, in numele carui-a consululu anglesu tienu unu discursu, in care atinse situatiunea favoritoia a terei, aminti meritele regintiei si si-esprimu speranti'a, ca principele va face Serbi'a ferice. Principele respunde, ca va staru a satisfice acestei sperantie, si a si casciga increderea poteriloru garante. Strainii fure primiti ca persoane private. Revist'a a sup'ra ermatei reusi splendidu.

Londra, 23. aug. Belfast s'a ocupatu militaresce si ordinea e restabilita. S'au luat masure spre a supprime veri-ce turbunari noue.

Neu-Iorcu, 23. aug. Conventiunea republicana d'in Neu-Iorcu alege pre generalulu Dix guvernatoru si vota una resolutiune, dupa care toti democratii onesti, cari sunt pentru candidatur'a lui Grant, au a fi primiti intre republicani. — Miscarea democratiloru contr'a lui Greely casciga terrenu.

Trouville, 23. aug. Principele de Wales pleca de aici mane demaureta.

Belgradu, 24. aug. Ospetii incepu a para capital'a. Banchetulu popularu de eri si iluminatiunea succesera splendidu. Asta di are locu unu prandiu de curte pentru corpulu officieriloru, si cu acestu-a se termina solennitatile.

Londra, 24. aug. Dupa scirile d'in Belfast liniscea e neconturbata.

Madridu, 25. aug. Guvernulu a invinsu in

2/3, d'in cercurile electorali, in 1/3, se alesera republicani si conservativi.

Constantinopole, 26. aug. Guvernulu a descoperitu una conjuratiune intre emigrantii bulgari.

Cernauiu, 26. aug. D'in caus'a cholerei ce graseza aici, guvernulu romanu a ordnatu de-o-candata carantine pentru caletorii in Moldova.

Madridu, 27. aug. Alegerea a 270 guvernamentalu, 75 republicani si 26 conservativi pare a fi sigura.

Bursa de Vien'a de la 27. augustu, 1872.

5% metall.	66.55	Londra	109.80
Imprum. nat.	71.95	Argintu	108.—
Sorti d'in 1860	103.40	Galbenu	5.25
Act. de banc	883.—	Napoleond'or	8.72
Act. inst. creu.	341.40		

Responsuri. Inchiandu-se ordinarea trebeloru espeditiunei si facandu-se reclamare energica la directiunea postale, credemu a nu mai da de pedece. Foi'a se epedeza si acum regulatu pentru toti abonatii „Fed.“ Asemenea s'au espedatotele suplimentale pofite pentru prenumerantii intardiati asi si reclamatiunile deosebite. Daca unii dui preu. totu-si n'ar' fi primitu inca suplimentale sau reclamatiunile, i rogamu a ne avisu numai de catu despre acest'a si cu placere li vomu satisfice. Implinindu-se tota la tempulu seu, credemu, ca ordinea si regularitatea nu va fi conturbata. — Dlu G. Stefanescu, doc. in Desiu-Ocna, dorintele d'ale pre frumoase sunt si ale noastre, de cerinlu se se realizeze; si pentru acest'a, chiamarea mai grea dar' si mai sublima, o ai chiaru si dta; se vomu si se lucramu numai cu energia si va fi. Red.

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU.

Pre langa bani gat'a seu pre langa o arvuna de 10% se cumpera, vindu seu schimba totu felinlu de harthic de pretiu ce existu, precum: Papire de statu, obligatiuni de prioritati, sortiri, actiuni industriale, de banca si de cale ferrata. Se solvescu cupone si se indeplinescu comisiuni pentru bursa ces. reg. Sortiri de totu felinlu se vindu pre langa solviri in rate lunarie de la 5 fl. in susu.

ROTHSCHILD si COMP.

Opening 21,

VIENN'A.

a 20. parte a sortiuriloru valide pentru tote sortiturele, fara ata solvire ulterioara pentru

Sortiri de statu c. r. austriace d'in 1839	fl. 10
Sortiri de statu c. r. austr. d'in 1860	fl. 8
Sortiri de statu c. r. austr. d'in 1864	fl. 8
Sortiri de premie ungresci d'in 1870	fl. 7
Sortiri de cale ferrata turcesci d'in 1870 (cu valoare pentru 36 sortiture)	fl. 4

(9-20)

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru seu betranu, avutu seu seracu; in Vienn'a nu se gasesce alta pravalie, carea se ofera unu assortimentu mai variu, si in care se se venda cu pretiuri atatu de moderate. Diferite jocuri scientifiche interesante pentru junimea studiosa, de asemena si unu assortimentu immensu de jocuri nove sociali interessante pentru copii de tota etatea, etc. etc.

1, 2, 3, 4. — **Papuse imbracate pomposu**, 1 buc. 30, 50, 80 kr., fl. 1, 2, 3, 4.
— **Papuse neimbracate**, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 80 cr., fl. 1, 2, 3, 4.
— **Papuse mecanice** fugatorie si cu voce, mica capulu, manile si piftorele; 1 buc. cr. 70, 90, fl. 1, 20.
— **Jocuri de loteria si tombola**, cu cate 20, 30, 50, 80 cr.
— **Clocanu si campana**, 10, 20, 30, cr.
— **Domino**, 20, 30, 50, 80 cr.
— **Siacu Anu**, cu figure, fl. 1.20, 1.50, 2.
— **Popice**, 10, 20, 40, 60, 80 cr.
— **Jocuri de pacientia**, 20, 30, 40, 60, 80 cr.
— **Dulapuri de edificatu**, 20, 40, 60, 80 cr. fl. 1, 1.50, 3.
— **Jocuri de cuburi**, 30, 60, 70, 90 cr. fl. 1.20, 2.
— **Cassete de lucrare**, 60, 80 cr. fl. 1.50, 2.
— **Plane**, cu cate 1 fl. 50 cr. 2, 3, 4 fl.
— **Posanne, trompeta, tche, violine, gitare, cimpois harmonice**, jocuri de campana si alte instrumente forte estine.
— **Jocari** pentru copii nepriceputi, d'in lemnu naturalu seu de sauciu, 15, 25, 30, 50 cr.
— **Animale diferite**, 5, 10, 20 cr. p. na la 1 fl.
— **Animale in forma naturale**, 50 cr. 1-2 fl.
— **Alte lucruri de jocu** in mfi de feluri 10 cr. pana la 4 fl.
— **Jocuri sociale**, 30, 50 cr. pana la 2 fl.
— **Cele mai nove carti in chipuri**, pentru fetite, cu seu fara testu, 1 buc. 10, 15, 25, 45, 65, 80 cr., fl. 1.
— **Cu ajutorulu semeloru dulapuri de chipuri si cetitu** copii potu inveta a citi, jucandu-se, si fara nici o instructiune. 1 buc. 1 fl.
— **Prin joculu cu notele seole de luern**, copii potu inveta diferite lucruri de mana; 1 buc. 50 cr. fl. 1.20, 2, 3.
— **Globuri**, 1 buc. 50, 80 cr. fl. 1, 1.50, 2.
— **Lutera magica**, numita farmecatoria, este petrecerea cea mai placuta pentru tineru si betranu; 1 buc. in 12 chipuri 65, 85 cr., fl. 1.50, 2, 3, 4, 5.

— **Unu mien instrumentu de sticla**, numitu **passerea miraculoasa** cu care se pote limita canteculu alu ori-carei paseri; acetia jocaria interesanta e sta numai 25 cr.
— **Laditia cu instrumente englese**, impluta cu tote instrumentele trebuitoase in casa, 1 buc. fl. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4; acua-si mica, pentru copii 25, 35, 60, 80 cr. 1 fl.
— **Tocurile Erbel-lane**, forte bune spre ocupatiuna propria, assortimentu mare, pentru pranci si fetitie de ori-ce etate, 1 jocu 8 cr., fl. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.
— **Tipografie**, completa, cu alfabetu si utensiile, pentru copii adulti 85 cr., fl. 1.20, 1.50, 2.50, 3, 4, 5.
— **Una carte de insemnatu si chindistitu**, frumoasa, cu 30 modele nove, 5 cr. — Si alte jocuri instructive, pre alesu. — **Jocaria diferite**, impachetate in sticlu, in sute de exemplare, pentru pranci si fetitie, 1 buc. 10, 20, 40, 60 cr. 1, 2 fl.
— **Surprindere si petrecere** oferu novele artificii de salonu, fara ca se respandea vre-unu mirosu neplacutu, in assorti entu mare; 1 buc. 3, 5, 8, 10, 15 cr.
— **Vetre de feru, bucatarie, staule, pravalie**, od i. salone, cu seu fara intocmire.
— **Teatru de copii**, cr. 25, 60, fl. 1.20.
— **Caseta de pastare**, cr. 10, 20, 30.
— **Jocurile metamorfosice**, cr. 40, 40, 60, 80.
— **Jocuri de ruleta**, cr. 35, 50, 10, fl. 1.
— **Stiereci cu masina de fugitu**, fl. 1.70, 2, 2.50.
— **Orologie pentru copii**, fine, cu balatoriu, cr. 35. — Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.
— **Pistole, carabine, pusee cu efectu pocnitoriu**, 1 buc. cr. 20, 40, 80 fl. 1, 1.30, 1.50.
— **Sabile de tinichea**, cr. 20, 30, 40, de ociclu cr. 80 fl. 1.30.
— **Assortimentu mare de jocuri magnetice**, cari nota in spa in directiunea magnetului, 1 cutia cr. 15, 20, 30, 50, 80.
— **Serviciu de porcelanu pentru cafea, thea** (cisiu) seu bucate, dupa marime, cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, 2, 2.50

— **Cassete farmecatorie**, nou compuse, forte interesante si amuzante pentru copii de ori-ce etate. Este o caseta frumoasa cu diferite aparate de escamotoriu, complicate pre d'in afara, cu introducere aprata, incatu ori-cine pote face cele mai frumoase escamotorii (a la Bore) cu cea mai mare usuretate. 1 caseta, dupa numerulu aparatelor, fl. 1.40, 1.80, 2.20, 2.80, 3.50.
— **Pamentulu si locutiunii sei**, forte de recomandat pentru copii priceputi; este o cutia cu globulu pamentulu, ascutata dupa regula, si toti locutiunii pamentulu sunt facuti cu coloru in portiu loru nationalu. Sub flacare se afla numele in trei limbe. Coasta numai 35 cr.
— **Animale imbracate cu pelu**, forte durabile, 1 buc. cr. 80, 50, 80, fl. 1, 1.50, 2.
— **Animale diferite in voce naturale**, cr. 50, 80, fl. 1.30, 1.50, fl. 2, 2.50.
— **Equipage, cabriolete, faere, comfortable**, si alte carute construite d'in tinichea, forte durabile, si frumoase zagravite, tote cu cai, cr. 30, 50, fl. 1, 1.50.
— **Cale ferate de cai vienesa**, catre de focu si sal, cu cate 50, 80 cr. fl. 1, 1.50.
— **Fotografulu**, unu jocu de petrecere, prin care se potu produce fotografiile adeverate; 1 buc. d'impreuna cu aviazara cr. 20, 40.
— **Apparate de scrisu si de desennu**. Fara nici o cunoascintia prealabila fa-care copilu pote se inveta carudu a scrie si desennu. Unu aparatulu pentru fa-care obiectu separatu, cr. 40, 60, 80.
— **Jocu de cavalerie**, cr. 50, 80.
— **Jocu de cursu de cai**, cr. 80 fl. 1.30.
— **Jocu in intrebari si responsuri**, forte comicu, cr. 10.
— **Cele mai nove pistole cu aeru**, cr. 20, 30, 70.
— **Pusee cu aeru**, cr. 40, 80, fl. 1.20.
— **Sabile de tinichea**, cr. 20, de ociclu cr. 80, fl. 1.
— **Miculu luptatoriu**. Una armatura completa, pre-frumoasa, constatoriu d'in 1 sabiu cu cingutoriu, 1 pusca cu batonnetu, 1 tasca de patronu, 1 cicacu, tote la-cialta fl. 1.20; sorta pre-afina fl. 2.50, 3.50.
— **Nouu productu comicu**. 1 Primitoriu de fete 5 cr. — Scarpinatu d'ata la mana. 1 buc. scarpinatu de spate cu oglinda, 20 cr.
— **Cigaretta comica**, reprezentata pre unu pantofariu la mesa sa de luern, care, candu fumit d'in cigaretta, misca braciile si genunchii. 1 buc. 60 cr.

Miculu escamotoriu (farmecatoriu).

Prin urmatoarele aparate de escamotoriu se potu amusa in modulu celu mai placutu atatu persoane singuratiche, catu si societati intregu. Apparatele sunt combinate asié de ingeniosu, incatu numai posesoruloru loru este in stare d'a deslegu diferitele probleme vexatorie; altu ce n'a primitu instructiunea necesaria se pote cugeta ore intregu, fara ca se pote ajunge la rezultatu.

A bagu degestulu prin ori-ce paloria. 1 buc. 35 cr.
A face sa dispare una moneta (bann). 25 cr.
Cioaculu farmecatoriu. Cu fa-care Jovire dispare unu obiectu. 70 cr.
Una cutia pentru aprindora; cine o deschide capeta unu galbenu, 45 cr.
2 pocale; aici lu-bagu in intru; unde so afa? 80 cr.
Portmonesu vexatoriu, totu-de-un'a plinu cu bani seu pururia gotu, 20 cr.
Portcigarre vexatoriu; unde este cigaru? 45 cr.
Oulu lui Columbu, cine lu pote face se stes dreptu? 85 cr.
Unu jocu de carti; unde se apara cartea? 65 cr.
Carti (de jocu) joctorie, 40 cr.

Una carte si totu-si nu o cunosec nimeni, 15 cr.
Buteliu farmecatoriu, seu sorginte nescoscabile, d'in carea se pote tornu siese feluri de venturu. 1 buc. fl. 3.50.
Piselinia (mojaru) farmecatoriu, in carea se piseza si nimicescu totu, d. e. orologie, pocale, etc. 2 fl. 50 cr.
Cubu farmecatoriu, areta pre comanda, 50 cr.
Acelu-si cu vaxiru duplu, fl. 1.20.
Cutia escamotoriu, in care dispare totu si la o singura strigare era-si apar, 4 fl.
Magazinu de legature (pantice) in gara 25 cr.
Apparatulu multiplicatoriu, 1 fl. 20 cr.

En voui inveta cartile a jocu, 50 cr.
Urna cu cuburi, seu a gac sec. elulu, 70 cr.
Minea miraculoasa. Siese mince asemenea de mari a se ciangi intr'un'a, fl. 3.
Unu calimariu, dar' unde e negrelu? 70 cr.
Sinuciderea prin pumalu, 20 cr.
Ce colore e acet'a? Rosia si verde; nu e dreptu, nici un'a d'in amendoa, 80 cr.
Sparga nedestructibile; se taia insintea publiculu si totu-si e intregu, 65 cr.
Tulceru farmecatoriu, seu a face posibilu, ce nu este posibilu, 60 cr.
Casseta de pastare, dar' unde sunt banii? 25 cr.

Sunt inca si alte aparate diferite, inse d'in lips'a spatiului nu se potu insira tote

Inca o multime alte marfuri de jocu si jocuri de petrecere, cari nu se potu numi tote, se potu capeta cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemnatulu. List'a pretiuriloru, carea este prea interessanta, se imparte gratis.

Bazarulu de pompa, A. FRIEDMANN, Vienn'a. Praterstrasse, 26.

(6-14)